

NAPOM AZ ÁGYÚGOLYÓK KÖZÖTT

*Európa csupa háború. Síkságai vérben áznak.
Egyezményeket írnak alá, egyezményeket szegnek meg, felednek el,
Birodalmakat robbantanak szét a történelem fegyverei,
Birodalmakat égetnek fel a történelem lángjai –
Aggódnunk kellene itt, békében ülve?
Persze, hogy nem. Dehogynem. Nem tudom.
Tudom, hogy harcoltam, voltak szövetségeseim,
De már csak emlékek maradtak,
Amelyek legjobb, legkevésbé megértett igazolványaim.
Hadd fektessen le egyet elétek. Gyűljetek köré.
Gyertek csak, ez valami különleges, nem találni párját.*

*A századunk „valahol Európában” állomásozott.
Nem emlékszem a nevére a nyomasztó városnak,
Amelyet ostromoltunk. Komoly erődítmény volt
Kapukkal, láncokkal, lőrészekkel, gyilokjárókkal,
Ütegekkel, fejbe toluló vérrel, örökkel, ki tudja, mivel,
Afféle szőrös, „na-gyere-csak” típusú hely,
Amit hiába próbáltunk bevenni.
Logika, mondtam magamnak, logika!
Ha nem tudunk áttörni, nincs más megoldás, mint fel,
Fel és át a falak fölött, mi mehet fel és át?
Egy léggömb? Ne légy ostoba, azt lelőnék.
Csak egy út maradt, és hangsúlyozom,
Ekkoriban erőm teljében voltam –
Régen volt már, tudom –
Felmásztam legnagyobb ágyúnk hátára,
És mikor a következő óriási golyó előtűnt,
Felpattantam rá, mint egy lóra, és már száguldottam is
A füstös levegőn keresztül. Aha,
Gondoltam, így kell ezt csinálni! De aztán,
Félúton az ellenség felé eltöprengtem:
Mi lesz, ha elkapnak és felkötnek, mint kémet?
Mégse volt jó ötlet! Vissza kell jutnom, de hogyan?
A logika ismét csak egy megoldást nyújtott:
Át kell másznom egy szembejövő, ellenséges ágyúgolyóra;
Nehéz művelet,
De sikerült, és visszatértem a táborba.*

*Nem valami dicsőséges epizód,
Mondhatjátok. Dehogynem, dehogynem!
Sikeres volt az ostrom? Nem tudom.
Megadta magát az ellenség? Nem emlékszem rá.
Csak arra emlékszem, milyen lelkesítő érzés volt,
Térdem közt a golyó, mint egy égi paripa,
A szél bátorító fűtyülése,
És röppályám legmagasabb pontján egy sas
Rikoltott a betolakodóra, aki berepült
Ég és föld, barát és ellenség,
Lehetséges és lehetetlen közé.
Örömben visszarikoltottam a vad madárnak.
Micsoda földöntúli duett – de ah, micsoda élet!*

TÁVOLLÉT

*A szerelem a legtitokzatosabb
minden szél között.
Ahogy egymagad fekszel, álmatlanul csapkodja
A téli hálószoza-ablakot.
Barátod távol van, az utcai lámpa elhagyatva
Remeg előre-hátra.
Prosztatád felkelésre kényszerít; kinézel,
Rendőrautó és mentő vonyít és villog, amint
Gyakorlatiasan jönnek és mennek.
Fájdalom és veszély van odalent, nagyobb, mint
A te fájdalmad.
De akkor is fájdalom
Amint a távollevő nevét leheled
Valakiét, akit hóviharon, időzónákon,
Betegségen, fekete csillagokon, havon túl is hozzád köt a sors.*

VINCENT LUNARDI

*Nem tudom, mi bajom.
Beteg vagyok, ólomként fekszem az ágyon.
A nővérek befogadtak. Hallom harangjaikat
És Lisszabon tompa morajlását a falakon túl.
Olyan szegény vagyok, hogy nincs semmim.
Nincs semmim és nem vagyok senki.
A világ egy tál zabkásává zsugorodott
Napnyugtakor. Egy másik világ
Még nem zárult be: emlékeim világa.
Hívom őket, és máris sietnek hozzám.
Miért nem emelkedhetek fel, hogy üdvözljem őket?
A felemelkedés volt az életem, arra születtem!*

*Még mindig emlékszem első álmaimra a repülésről.
Lucca olajligeteiben játszadozva
Kitártam a karom, mint a szitakötők,
Zümmögtem és ide-oda futkostam, mint a méh, de leginkább,
Ő leginkább a nyári fecskét figyeltem,
Amint átszeli az égboltot, azzal az elragadtatással,
Amelyet vágyam adott neki. Enyém lesz az ég,
Egy nap az enyém lesz!*

*Húsz évvel ezelőtt
Az ég valóban enyém volt, léghajós voltam –
Nem az első, ezt nem állítom, de
Ismertek, nevem volt, híres voltam,
Szerettek, tiszteltek és csodáltak
Angliában és Skóciában, Itáliában és Spanyolországban,
Még a poros Portugáliában is, ahol most haldoklom.
De nem beszélek a halálról!
Az életről és az élet bőségéről beszélek!
Még maradt elég erőm, hogy elsuttogjam.
Az emlékek áttörnek a hangok korlátain.
Elszállunk messzire, Glasgow boldog városába,
Ahol kétszer felkeltem*

Glasgow Green zsombékosának halottaiból és csodát vittem véghez.
Felbőgött a hidrogén, a petyhüdt selyem felduzzadt
Rózsaszín, sárga és zöld rüggýé,
Kifeszülve és remegve nyúlt a kékség felé.
Beugrottam a díszes kosárba,
Magam is díszesen, ha szabad így mondanom,
Ezredem színeit viselve –
A nápolyi színeket, ha tudni akarod –
Jó lábakkal, melyeket sok hölgy dicsért,
Zászlómat lengetve és trombitámat megfújva,
Miközben a zenekar a leglelkesítőbb indulót játszott,
Harangok zúgtak, és az emberek visszaintegettek
Integetésemre, kiabáltak és éljeneztek és fűtűltek,
Tíz- meg tízezer felfelé fordított arcból,
Amint hat ember magas léghajóm fenségesen
Felemelkedett az örökké lüktető város fölé.
Nagyszerű, feltűnő látvány voltam
A nyitott kosárban, selyemharisnyámban,
Csipkés ingujjammal, ráncolt kendőmmel, kalappal – ah,
Micsoda kalap! – nem festettem-e rendkívülien,
S nem volt-e ez egy rendkívüli nap?
A hölgyek így gondolták: volt, ki tapsolt, volt, ki elalélt,
De mind csüggött a léghajóson. Tudod-e,
Néhányan később segítettek megfoltozni
Az elrepedt léggömböt, és adtam nekik
Pár szál selymet: voltak, kik azt mondták,
Szívük felett fogják viselni.
Miért is mondom el ezt? Nem volt hölgyem.
Menüettet jártam, olykor csókolóztam.
De egyetlen menyasszonyom a magas ég volt.

Vajon ki fog emlékezni Lunardira,
Aki a felhők közt suhant és lenézve látta
A Trongate-tornyot, a kastélyt és a Szaracénfejet,
Ahol megszállt és éjszakai mesélése örömbé torkolt?
Olyan, mint egy álom lehetőségessé vált
Boldog időkről, amelyet őrizve
Egy kis vigaszt kapunk,
Mikor körénk gyűlnek az árnyak. Már gyűlnek, már gyűlnek.
És hideg is van. Ki áll ott az ajtóban?

Turczi István fordítása

